

Сьогодні

Урок №34

**Ґрунтове повітря та його склад.
Чому повітря потребує охорони?
Небезпечні природні явища**

Мета уроку:

- ознайомити із властивостями ґрунтового повітря, видами забруднення повітря та способами його захисту;
- сформувати знання про явища природи, які можуть бути небезпечними для людини, удосконалювати навички використовувати додаткові джерела інформації для поширення своїх знань;
- розвивати критичне та логічне мислення учнів, відпрацьовувати навички пошукової діяльності на уроці;
- розвивати вміння, робити висновки, аналізувати, порівнювати, працювати з малюнками, текстом підручника;
- виховувати дбайливе ставлення до природи.

Що називають
повітряною
оболонкою
Землі?

1. У склянку з водою опустіть грудочку ґрунту.
2. Що ви спостерігаєте?

Висновок. Повітря є в ґрунті.

У ґрунті між грудочками і дрібними частинками містяться маленькі пори, які заповнені повітрям. Це ґрунтове повітря.

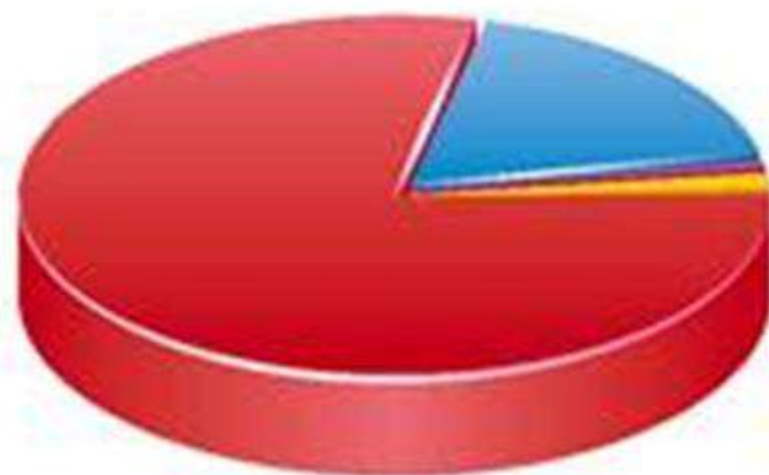

Ґрунтове повітря – це суміш газів, частина яких потрапляє в ґрунт з повітряної оболонки, а частина утворюється в ґрунті.

Порівняй склад атмосферного та ґрунтового повітря

АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

- Азот
- Кисень
- Вуглекислий газ
- Інші гази

ҐРУНТОВЕ ПОВІТРЯ

Яка кількість повітря у ґрунті?

Кількість повітря у ґрунті залежить від розміру пор та вологості ґрунту. Зі збільшенням вологості вода починає витісняти ґрунтове повітря, що призводить до зменшення його у ґрунті. Кількість і склад ґрунтового повітря впливають на розвиток і життєдіяльність рослин і мікроорганізмів.

Прочитай про
значення
елементів
ґрунтового повітря
для організмів

- **Азот**, який міститься у ґрунтовому повітрі, потрібний рослинам для нормального росту і розвитку. Але в газоподібному стані азот майже не засвоюється рослинами. У ґрунті є бактерії, які можуть засвоювати азот прямо з ґрунтового повітря і перетворювати на речовини, доступні рослинам. Таку роботу в ґрунті виконують бактерії, які живуть на коренях деяких рослин, наприклад гороху, квасолі, бобів. Саме ці рослини висаджують з метою збагачення ґрунту азотом.
- **Кисень** у ґрунтовому повітрі потрібен для підтримання життєдіяльності організмів, які мешкають у ґрунті, для розвитку рослин, сприяє утворенню гумусу.
- **Вуглекислого газу** в ґрунтовому повітрі найбільше навесні і влітку. Адже після зимового спокою в усіх мешканців ґрунту посилюється дихання.

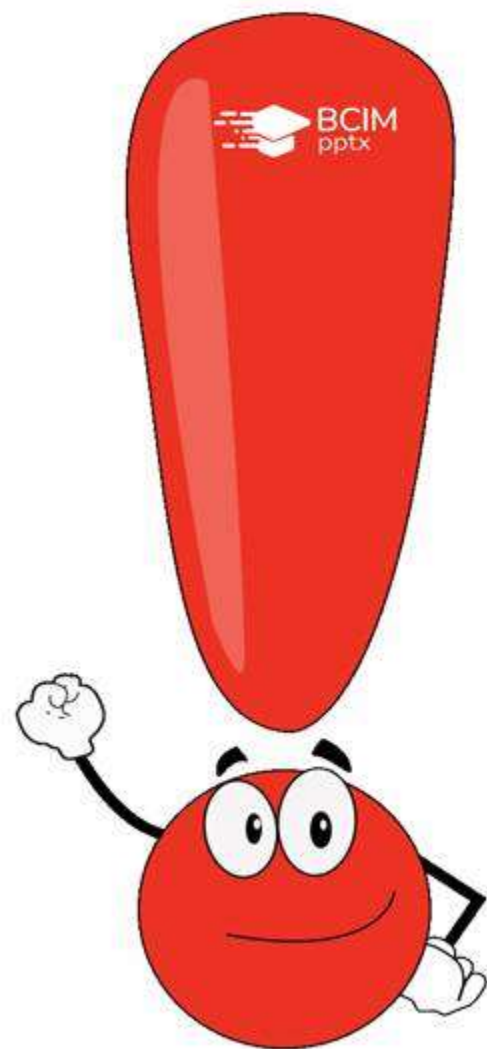

**Чи можна говорити про те,
що літо –
найсприятливіший період
у житті тварин і рослин?**

Повітря - це дуже важлива складова частина ґрунту.

Без нього, особливо без кисню,
пригнічуються рослини,
уповільнюється ріст коріння,
погіршується споживання
рослинами води та розчинених у ній
мінеральних речовин

Усім потрібне чисте повітря.

Між повітряною оболонкою і ґрунтовим повітрям постійно відбувається газообмін. Ґрунт може поглинати з повітря шкідливі гази, які викидають промислові підприємства, сприяючи очищенню повітря.

Джерела забруднення повітря

- пилові бурі
- вулкани
- лісові пожежі
- промислові
- підприємства
- транспорт
- опалювання житла

Пригадаймо, що загрожує сучасному повітрю

**Пригадаймо, що загрожує сучасному повітрю. Доповни
власними прикладами**

Також на забруднення повітря впливають природні чинники

Де повітря чистіше в будинку
чи надворі?

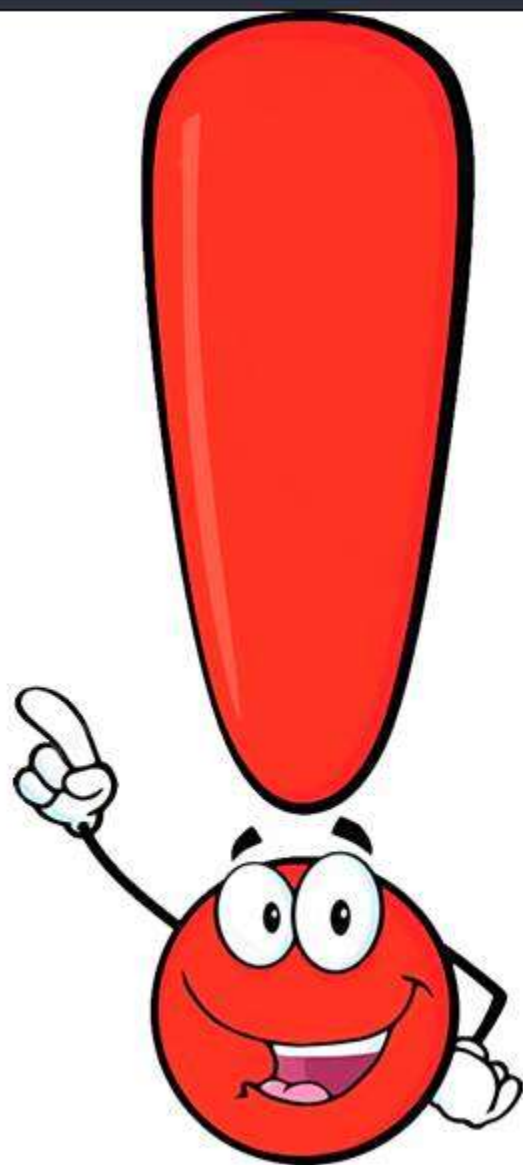
Основні забруднювачі повітря у житлових приміщеннях – це продукти горіння газу, на якому ми готуємо їжу, а також багато будівельних і оздоблювальних матеріалів. Небезпечною є також техніка: телевізори, комп'ютери, принтери. Поліпшити якість повітря допомагають кімнатні рослини.

Дослідивши повітря у квартирі,
науковці зробили висновок, що
воно у 25–30 разів брудніше,
ніж на вулиці. Імовірність
захворіти в приміщенні в 9
разів більша, ніж надворі.

Щоб у будинку повітря завжди
було чистим, вирощуй кімнатні
рослини. Вони не тільки
прикрасять твій дім, а й
сприятимуть очищенню повітря та
утворенню кисню.

Драцена

Кактус

Алоє

Фікус

Спатифіліум**Монстера**

**Як ти і твоя родина можете
вплинути на збереження
повітря чистим?**

Небезпечні природні явища - це явища природи, які порушують нормальну життєдіяльність населення, створюють загрозу для здоров'я, а також руйнують матеріальні цінності (будівлі, транспортні засоби, споруди тощо)

Щорічно в Україні буває до 150 випадків стихійних явищ: снігопади, сильні дощі, ожеледі, тумани, рідше – пилові бурі, крижані обмерзання, смерчі, урагани.

Розглянь стихійні явища природи. Чим вони можуть загрожувати людині? Урагани

Ураган – це вітер великої швидкості. Буває на більшості території України майже щорічно, частіше на Донбасі та у Карпатах.

Урагани

Розглянь стихійні явища природи. Чим вони можуть загрожувати людині?
Снігопади

Снігопад характеризується великою кількістю опадів за годину або добу.

Снігопади

Найпоширенішими серед стихійних явищ в Україні є сильні дощі – **зливи. Найчастіше вони трапляються у Карпатах і Кримських горах.**

Зливи

Смерч – одне з найнебезпечніших явищ. Він супроводжується грозою, дощем, градом і, якщо досягає поверхні землі, майже завжди призводить до значних руйнувань.

Підручник с.133-137 читати і переказувати.
Перегляд відео “Як поводитися під час літньої грози”

<https://www.youtube.com/watch?v=yEnicRiFgoc&t=120s>

Письмові відповіді на питання:

1. Що таке ґрунтове повітря? (слайд 5)
2. Який склад ґрунтового повітря? . Вкажи значення елементів ґрунтового повітря для організмів.(слайд 8)
3. Чому повітря – це дуже важлива складова частина ґрунту. (слайд 10)